Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
17 februari 2025

Onze referentie
IenW/BSK-2025/35019

Opgesteld door
DG Water en Bodem
Dir.Bodem, Ruimte en Klimaatadaptatie
Bodem

Beslistermijn
43 maart

Bijlage(n)
2

Aan Staatssecretaris

nota

Beantwoording van de Kamervragen van de leden Gabriëls (GroenLinks-PvdA), Bamenga (D66), Van Kent (SP) en Kostić (PvdD) over het beschermen van burgers, dieren en milieu tegen staalslakken

Aanleiding

OP 12 december 2024 heeft u Kamervragen ontvangen van de leden Gabriëls (GroenLinks-PvdA), Bamenga (D66), Van Kent (SP) en Kostić (PvdD) over het beschermen van burgers, dieren en milieu tegen staalslakken. Hiervoor is eerder een uitstelbrief[1] aan de Kamer gestuurd. Met deze brief geeft u antwoord op de Kamervragen. Vanwege de complexiteit van de vragen is deze beantwoording nog wat extra vertraagd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met bijgevoegde beantwoording van de Kamervragen.

Kernpunten

- Er is veel politieke en maatschappelijke aandacht voor de toepassing van staalslakken. Deze Kamervragen volgen op een reeks van eerdere vragen over toepassing van staalslakken.
- In antwoord op vragen over het voorzorgbeginsel en het beginsel van preventief handelen, geeft u aan dat hier invulling aan gegeven wordt door eisen in de bodemregelgeving.
- In antwoord op de vraag wat u ervan vindt dat de ILT in haar signaalrapportage van 2023 al heeft aangegeven dat de kaders van de regelgeving de risico's van de toepassing van LD-staalslakken voor mens afdekt, geeft u aan dat de signaalrapportage staalslakken van de ILT uit 2023 tot zorgen leidde over uiteenlopende toepassingen van staalslakken, terwijl de rapportage alleen betrekking heeft op staalslakken die toegepast worden als zandvervanger in grootschalige toepassingen op land.
- U geeft aan dat er naast de algemene toepassingseisen ook de zorgplicht uit art. 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor toepassers, waardoor het verboden is staalslakken op de verkeerde manier toe te passen, zoals wanneer er schade optreedt als gevolg van contact met regenwater. Van toepassers

[1] Tweede Kamer, Vergaderjaar 2024-2025, Aanhangsel van de Handelingen, 922

mag vanuit hun professionaliteit worden verwacht dat zij over voldoende kennis beschikken.

- U geeft aan dat bevoegd gezag op grond van bestaande bevoegdheden gehouden is in te grijpen als de zorgplicht en/of de andere algemene eisen overtreden (dreigen te) worden. Daar ligt de verantwoordelijkheid om te zorgen voor voldoende expertise en capaciteit.
- U erkent dat het desondanks in bepaalde gevallen fout gaat en dat dit aanleiding was voor een aantal stappen die de afgelopen periode is gezet:
    - Sinds 1 januari 2024 is het voor leveranciers verplicht om in de milieuverklaring bodemkwaliteit te vermelden welke voorwaarden en beperkingen de toepasser in acht moet nemen.
    - Op 8 mei 2024 heeft de Circulaire Toepassing van staalslak een update gekregen. Daarmee werden de risico's opnieuw onder de aandacht gebracht en werd aangegeven hoe met deze toepassingen invulling kan worden gegeven aan de zorgplicht.
    - Er is gestart met de juridische verankering van een informatieplicht voor het toepassen van staalslakken.
    - RIVM heeft in uw opdracht een evaluatie van de kaders voor toepassing van secundaire bouwstoffen uitgevoerd.
    - U financiert vanuit IenW de kennisinfrastructuur VTH. Via deze structuur kunnen medewerkers van omgevingsdiensten kennis uitwisselen op verschillende thema's zoals het verantwoord toepassen van secundaire bouwstoffen als staalslakken.
- U geeft aan dat u mede op basis van deze evaluatie van RIVM in het kader van de herijking van de bodemregelgeving wordt bekeken wat nog meer kan worden gedaan om verantwoorde toepassing beter te borgen:
    - Er worden maatregelen ontwikkeld om een betere beoordeling te kunnen maken bij keuze van de bouwstof en de wijze van toepassen.
    - Er wordt nagegaan hoe meer zicht op bouwstoffen kan worden verkregen.
    - Er wordt nagegaan hoe u toepassers en toezichthouders handvatten kan geven om te voorkomen dat meer wordt toegepast dan nodig.
    - Er wordt onderzocht of het zinvol is waarborgen van de kwaliteit van toepassen binnen het publieke private stelsel van kwaliteitsborging bodembeheer (Kwalibo) in te bouwen.
- Er wordt bekeken in hoeverre er binnen het kader van REACH en CLP mogelijkheden liggen om de risico's beter te beheersen.
- In antwoord op vragen in het kader van de afvalregelgeving geeft u aan dat het voor een toepassing als bouwstof in het kader van de bodemregelgeving niet relevant is of sprake is van afval of niet. In alle gevallen dient de bouwstof te voldoen aan de eisen die de bodemregelgeving stelt.
- In antwoord op een vraag over interbestuurlijk toezicht geeft u aan dat:

    - Interbestuurlijk toezicht gericht is op naleving van wettelijke taken. Het dient niet om de kwaliteit van taakuitvoering te verbeteren, maar om ingrijpen mogelijk te maken bij niet-naleving of strijdigheid met recht of algemeen belang.
    - Instrumenten beschikbaar zijn voor ingrijpen bij tekortkomingen.
    - Een wetsvoorstel wordt voorbereid om het VTH-stelsel milieu verder te concretiseren, zodat interbestuurlijk toezicht kan worden versterkt en ingrijpen bij onvoldoende kwaliteit mogelijk wordt.
- In antwoord op vragen over gevaarseigenschappen van (staal)slakken geeft u aan dat het vaststellen hiervan een wetenschappelijke afweging is en dat de slakken geregistreerd moeten zijn onder REACH om te mogen worden geproduceerd en op de markt gebracht. Bij het ontbreken van een registratie is markttoelating niet toegestaan (no data, no market') en dat de ILT een bedrijf kan aanspreken op een onjuiste registratie.
- Naar aanleiding van het verzoek om openbaarmaking van een rapport waarnaar u in een eerdere beantwoording van Kamervragen verwees, voegt u het Deltares-rapport "Onderzoek toepassing staalslakken IJsseloog" bij de beantwoording van de Kamervragen.

Krachtenveld
De antwoorden zijn afgestemd met DGMI, HBJZ, RIVM en ILT.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Beantwoording Kamervragen beschermen van burgers, dieren en milieu tegen staalslakken	Beantwoording van de Kamervragen
03	Onderzoek naar toepassing staalslakken in IJsseloog	Hiermee wordt dit rapport op verzoek van de Kamer openbaar gemaakt